

INSPIRATION TIL GENNEMGANG AF DEMOTEST TIL 2. KLASSE

Folkeskolens nationale overgangstest skal bruges i perioden efteråret 2022 til foråret 2026, herefter vil de blive afløst af Folkeskolens nationale færdighedstest.

Selve testen skal afvikles i uge 35–37, i 2022 dog i uge 45–47. Testen tager i alt 30 minutter, heraf er de første 4 minutter til testen i afkodning. Når de 4 minutter er gået, skal du lukke testen, og åbne for 2. del, som rummer opgaver i sprogforståelse og tekstforståelse. Der er således 26 minutter til 2. del af testen.

I forbindelse med gennemgangen af demoopgaver kan du også lægge mærke til, om opgaverne virker alt for svære for enkelte elever. I givet fald må du i samråd med skolens leder overveje, om nogle af disse elever skal aflægge test på særlige vilkår eller helt fritages. Du kan læse mere om testene, om muligheder for at aflægge test på særlige vilkår eller blive fritaget [her](#).

I starten af 2. klasse, hvor testen skal gennemføres, kan det at læse ordene i sig selv være en udfordring for nogle af eleverne. Da eleverne på dette tidspunkt ikke kan testes med ordblindetest, er der intet belæg for at give dem adgang til at bruge fx oplæsningsprogram ved afvikling af testen. Der er dog stadig mulighed for at tildele enkelte elever ekstra tid. Husk at afgørelse om afvikling af prøven på særlige vilkår altid skal træffes af skolens leder efter samråd med forældre og elever – eventuelt også på baggrund af en pædagogisk-psykologisk vurdering.

Når du gennemgår demotestene med eleverne, må du derfor også undervejs tale med dem om, hvad de kan gøre, hvis de ikke kan læse ordene på skærmen.

Afkodning

Opgaverne i afkodning på 2. klassetrin består udelukkende af ordkæder, hvor eleven ved hjælp af to streger skal adskille præcis tre ord. Fx isbilko → is | bil | ko. Der skal altid sættes to streger, og der er altid tre almindeligt kendte danske ord i ordkæden. At have en grundlæggende forståelse af relationen mellem det skrevne bogstav og den talte lyd, samt en bevidsthed om dansk ortografi (dvs. viden om og erfaringer med, hvordan dansk ord "kan se ud") er af afgørende betydning for hurtig og effektiv læsning af tekster.

Testen i afkodning afvikles på 4 minutter på dette klassetrin. Hvis nogle elever bliver færdige med opgaverne, inden tiden er gået, så skal du lukke for deres test. Når de fire minutter er gået, så skal du lukke for resten af testene, uanset hvor mange opgaver den resterende del af eleverne har nået at besvare. Dette er indført, fordi både rigtighed og hastighed er af afgørende betydning for vurdering af elevernes afkodningsfærdigheder.

Her er forslag til, hvordan du kan tale med klassen om de tre demoopgaver i profilområdet.

Demoopgave 1

Sæt to streger, så der bliver tre ord

Eksempel:

isbilko > is | bil | ko

Klik der, hvor ordet deles

j e g h a n o g

[Svar / gå videre](#)

"Her et eksempel på en ordkædeopgave. I skal indsætte to streger, så der kommer til at stå tre rigtige danske ord.

Er der nogen, der kan se, hvilke ord det er?

Ja, det er helt korrekt: jeg – han – og.

Prøv at besvare opgaven på skærmen."

Demoopgave 2

Sæt to streger, så der bliver tre ord

Eksempel:
isbilko > isbilko

Klik der, hvor ordet deles

mislysføl

Svar / gå videre

"Her ser I også en ordkædeopgave. Denne gang skal I måske tænke jer lidt mere om.

Er der nogen, der kan se, hvilke tre ord, der er gemt i ordkæden?

Ja, det er rigtigt: mis – lys – føl.

Når I arbejder med ordkæder, skal I huske, at I altid skal finde tre rigtige ord, så husk at tjekke alle tre ord, inden I går videre til næste opgave.

Prøv nu at kigge på ordkæden igen. Hvor mange ord kan I finde?"

Lad eleverne finde ord i ordkæden – der er i alt 7 danske ord gemt i ordkæden:

mi – mis – is – ly – lys – føl – øl.

Demoopgave 3

Sæt to streger, så der bliver tre ord

Eksempel:
isbilko > isbilko

Klik der, hvor ordet deles

sæbetonegang

Svar / gå videre

"Her er det sidste eksempel på en ordkæde.

Er der nogen, der kan se hvilke tre ord, der er gemt i ordkæden?

Ja, det er rigtigt: sæbe – tone – gang.

Mon der er nogen, der valgte: sæbet – one – gang?

Sæbet og gang er jo almindelige danske ord, mens "one" er et engelsk ord, så den løsning duer ikke."

Lad igen eleverne finde ord i ordkæden – der er i alt 13 danske ord gemt i ordkæden. Det er langt fra sikkert, at eleverne kender alle disse ord. Målet er ikke, at de skal finde alle – målet er at de skal finde nogen af dem.

sæb-sæbe-sæbet-bet- beton-betone-to- ton-tone-neg-eg-gang-an

Sprogforståelse

Opgaverne i sprogforståelse handler om at forstå betydningen af ord eller forstå faste udtryk. Hvis man skal forstå indholdet i en tekst, er det vigtigt, at man både forstår (bi)betydningen af de enkelte ord og (bi)betydningen af udtryk i teksten.

I testen indgår fire opgavetyper, som handler om at forstå betydningen af ord – og én opgavetype, som handler om faste udtryk:

1. Opgaver med billeder – demoopgave 4 -6
1. Hvad betyder (et ord)? – demoopgave 7 og 8.
2. Hvilket ord betyder ...? – demoopgave 9 og 10.
3. Hvilket ord passer ikke ind? – demoopgave 11 og 12.
4. Hvad betyder (fast vending)? – demoopgave 13 og 14.

Jeg vil foreslå, at du gennemgår opgavetyperne én efter én. Der er 2-3 eksempler til hver opgavetype.

Demoopgave 4

lynlås

Sæt et X

[Svar / gå videre](#)

”Øverst kan I læse ordet lynlås, og under den blå streg kan I se fire tegninger.

Kan I se, hvad de forestiller? knap – lynlås – sløjfe – knude.

I skal klikke på billedet med lynlåsen.”

Demoopgave 5

melon

Sæt et X

[Svar / gå videre](#)

”Hvad skal I finde denne gang?

En melon – det er rigtigt.

Kan I se, hvad de fire tegninger forestiller? æble–ananas–pære–(vand)melon”

Tal med eleverne om, at en vandmelon også bare kan kaldes for en melon.

I skal klikke på billedet med melonen.”

Demoopgave 6

kælk

Sæt et X

Svar / gå videre

"Her kommer den sidste opgave med billeder.

Er der nogen, som kan læse ordet?

Er der nogen, som kan fortælle, hvad de fire tegninger forestiller?

snescooter – ski – sparkstøtting – kælk"

Benyt lejligheden til at tale med eleverne om, hvad de ser, og hvordan de enkelte ting bruges.

Demoopgave 7

Hvad betyder **smuk**?

Sæt et X

flot
 fræk
 snavsset
 snu

Svar / gå videre

"I kan se, at smuk er skrevet med fed skrift, på den måde kan I tydeligt se hvilket ord, I skal forstå betydningen af.

Under den blå bjælke er der fire svarmuligheder: Én er korrekt, de tre andre er forkerte. Ordene står altid i alfabetisk orden, så I kan ikke ud fra rækkefølgen gætte hvilket ord, der er det rigtige."

Læs de fire svarmuligheder højt for klassen, og tal om, hvad man kan gøre, hvis man er i tvivl om, hvad 'smuk' betyder (flot er det korrekte svar): Man kan fx have en fornemmelse af, om ordet er noget positivt eller negativt, eller man kan bruge udelukkelsesmetoden blandt de fire svarmuligheder.

Demoopgave 8

Hvad betyder **kæk**?

Sæt et X

doven
 frisk
 smuk
 sur

Svar / gå videre

"Denne gang er det ordet kæk, som er skrevet med fed skrift, så det er det ord, I skal finde betydningen af.

Under den blå bjælke er der igen fire svarmuligheder: Én er korrekt, de tre andre er forkerte."

Læs de fire svarmuligheder højt for klassen og få eleverne til at forklare, hvad de fire ord betyder. I dette tilfælde er opgaveordet nok mere ukendt end de fire svarmuligheder. Måske kan nogen huske, at de har hørt ordet i forbindelse med et eventyr eller en fortælling fra gamle dage? Måske har de en fornemmelse af, om det som regel er positivt eller negativt at være kæk?

Demoopgave 9

Hvilket ord betyder **indrømme en fejl**?

Sæt et X

bukke

klage

tabe

tilstå

Svar / gå videre

"Øverst kan I læse opgaven: Hvilket ord betyder indrømme en fejl? I kan se, at 'indrømme en fejl' er skrevet med fed skrift, på den måde kan I tydeligt se, hvilke ord I skal forstå betydningen af.

Under den blå bjælke er der fire svarmuligheder: Én er korrekt, de tre andre er forkerte. Ordene står som altid i alfabetisk orden, så I kan ikke ud fra rækkefølgen gætte hvilket ord, der er det rigtige."

Læs de fire svarmuligheder højt for klassen: bukke – klage – tabe – tilstå, og tal med dem om betydning af hvert af ordene. Måske skal de bruge udelukkelsesmetoden, for at kunne vælge det rigtige ord (tilstå).

Demoopgave 10

Hvilket ord betyder **rå**?

Sæt et X

røget

stegt

syltet

ukogt

Svar / gå videre

"Denne gang skal I finde ud af, hvilket af de fire ord, der betyder rå.

Er der nogen, som ved, hvad rå betyder?

Hvad kan man gøre, hvis man er i tvivl?"

Få eleverne til at forklare ordene røget – stegt – syltet – ukogt.

Demoopgave 11

Hvilket ord passer ikke ind?

Sæt et X

blomst

elefant

giraf

panda

Svar / gå videre

"Denne gang er opgaven lidt anderledes. Der står: Hvilket ord passer ikke ind? I skal altså finde et ord, som ikke hører sammen med de tre andre.

Kan I læse de fire ord? blomst – elefant – giraf – panda.

Hvilket ord passer ikke ind?

Hvorfor passer ordet blomst ikke ind?"

Få eleverne til at formulere en forklaring. Det kan fx være, fordi de tre andre ord er dyr.

Måske var der nogen, som mente, at det var ordet 'elefant', der ikke passede ind, fx fordi det er længere end de andre ord. Tal med klassen om, at i denne opgavetype skal man kun tænke på ordenes betydning – og ikke på form eller lyd.

Demoopgave 12

Hvilket ord passer ikke ind?

Sæt et X

fredag

hverdag

tirsdag

torsdag

Svar / gå videre

"Læs de fire ord op for klassen: fredag – hverdag – tirsdag – torsdag

Hvilket ord passer ikke ind?"

Hvorfor passer ordet hverdag ikke ind? Få eleverne til at formulere en forklaring. Det kan fx være, fordi de tre andre ord er navne på ugedage.

Demoopgave 13

Hvad betyder **give en hånd med**?

Sæt et X

hjælpe med noget

klø sig i håret

slå nogen hårdt

spise hurtigt

Svar / gå videre

"Nogle gange bruger vi faste vendinger, når vi taler for at gøre vores fortælling mere levende.

En fast vending er et udtryk, hvor man faktisk ikke siger præcis det, man mener.

Lad mig give et eksempel: Når man skal lave noget, som er meget svært, så kan man sige, at man skal 'holde tungen lige i munden'. Det betyder jo ikke at tungen skal være helt lige i munden (vis det eventuelt). Det betyder noget andet.

Hvem ved, hvad det betyder?

Ja, det betyder at man skal gøre sig rigtig umage!

Øverst kan I læse opgaven: Hvad betyder 'give en hånd med'? I kan se at 'give en hånd med' er skrevet med fed skrift, på den måde kan I tydeligt se hvilken fast vending, I skal forstå betydningen af.

Under den blå bjælke er der som altid fire svarmuligheder: Én er korrekt, de tre andre er forkerte. Ordene står altid i alfabetisk orden, så I kan ikke ud fra rækkefølgen gætte hvilket ord, der er det rigtige."

Læs de fire svarmuligheder højt for klassen.

Tal med klassen om, hvad man kan gøre, hvis man er i tvivl om, hvad 'give en hånd med' betyder. Man kan måske prøve at se billedet for sig (altså forstå den konkrete betydning af det faste udtryk). Man kan også bruge udelukkelsesmetoden blandt de fire svarmuligheder. Mon ikke de fleste ved, hvad det betyder at give en hånd med?

Demoopgave 14

Hvad betyder **have en beskidt mund**?

Sæt et X

bide hårdt

smaske højt

synge falsk

tale grimt

Svar / gå videre

“Denne gang skal I finde ud af, hvad udtrykket ‘have en beskidt mund’ betyder.”

Læs de fire svarmuligheder højt for klassen.

Tal igen med klassen om, hvad man kan gøre, hvis man er i tvivl om, hvad ‘have en beskidt mund’ betyder. Man kan måske prøve at se billedet for sig (altså forstå den konkrete betydning af det faste udtryk). Mon det er noget godt, at ‘have en beskidt mund’? Tal om de fire svarmuligheder, måske kan eleverne forklare hvorfor bide hårdt, snaske højt og synge falsk næppe kan være de rigtige forklaringer?

Tekstforståelse

Opgaverne i tekstforståelse handler at forstå både på, mellem og bag linjerne.

I testen indgår 3 forskellige opgavetyper:

1. Multiple Choice med ét svar – demoopgave 15 og 16.
2. Multiple Choice med flere svar – demoopgave 17 og 18.
3. Clozeopgaver (parentesopgaver) – demoopgave 19 og 20.

Jeg vil foreslå, at du gennemgår opgavetyperne én efter én. Der er to eksempler til hver opgavetype.

Demoopgave 15

Hvad fik Bo?

Bo fik en fin gave.
I gaven var en blå bil.

Sæt et X

en blå bil

en grå bil

en gul bil

en rød bil

Svar / gå videre

“Øverst kan I læse det spørgsmål, I skal finde svaret på: I skal nemlig finde ud af, hvad Bo fik.

Under den blå bjælke er der som altid fire svarmuligheder: Én er korrekt, de tre andre er forkerte. Ordene står altid i alfabetisk orden, så I kan ikke ud fra rækkefølgen gætte hvilket ord, der er det rigtige.

Hvilke svarmuligheder har I? en gul bil – en blå bil – en rød bil – en grå bil.”

Læs derefter teksten højt og tal om, hvilket svar der er det rigtige. Få eleverne til at vise, hvor i teksten de finder svaret.

Demoopgave 16

Hvorfor er løven sur?

En sur løve går en tur.

Den er sur.
Det er længe siden, den har spist.

Sæt et X

- Den er alene.
 Den er sulten.
 Den er træt.
 Den er tørstig.

Svar / gå videre

"Hvad mon I skal finde svar på i denne tekst?"

Rigtigt: Hvorfor er løven sur?"

Læs de fire svarmuligheder højt for klassen.

Læs derefter teksten højt og tal om hvilket svar, der er det rigtige.

Få også eleverne til at forklare, hvorfor de tre andre svar ikke er rigtige, fx står der ikke noget i teksten om, at løven er træt, tørstig eller alene.

Demoopgave 17

Rigtigt eller forkert?

Der var engang en fattig kone, der boede i en lille hytte langt ude på landet. Konen havde kun et barn, og det var drengen Hans.

Den fattige kone elskede sin søn meget højt, og da han var den eneste, hun havde, blev han meget forkælet.

Hans fik altid sin vilje. Han gjorde kun, hvad der passede ham, og var doven og ulydig.

Det var ikke, fordi Hans var nogen ond dreng. Han var bare tankeløs og havde altid fået lov til at gøre, som han ville.

Sæt et X i hver linje

	Rigtigt	Forkert
Konen havde tre drenge.	☐	☐
Hans var forkælet.	☐	☐
Hans var meget lydlig.	☐	☐
Drengen var meget ond.	☐	☐
Hans var tankeløs.	☐	☐

Svar / gå videre

"I testen møder I også nogle opgaver som denne. Under den blå bjælke står nogle udsagn. I skal finde ud af hvilke, der er rigtige, og hvilke der er forkerte."

Læs teksten højt for klassen og tal om de fem udsagn, og få eleverne til at reflektere over udsagnene et efter et:

– 'Konen havde tre drenge' – er det rigtigt eller forkert?

Det er forkert, der står i teksten, at konen kun havde en søn.

– 'Hans var forkælet' – er det rigtigt eller forkert?

Det er rigtigt, det står direkte i teksten. Peg på stedet, hvor det står.

– 'Hans var meget lydlig' – er det rigtigt eller forkert?

Det er forkert. I teksten står, at Hans var doven og ulydig.

– 'Drengen var meget ond' – er det rigtigt eller forkert?

Det er forkert, der står i teksten, at det var ikke, fordi Hans var nogen ond dreng.

– 'Hans var tankeløs' – er det rigtigt eller forkert?

Det er rigtigt, det står også direkte i teksten, han var bare tankeløs. Peg på stedet, hvor det står.

Demoopgave 18

Rigtigt eller forkert?

Det var sommer, sol og ferie.

Sille og Lotte og Peter og Jan var på vej ned til "Kisten" for at tage det første bad den dag.

"Kisten" var det bedste sted at bade, når man boede i Nyby og havde lært at svømme. Der var dybt vand, en høj, stejle klippe til at hoppe ud fra og nogle lave flade nogle til at ligge og sole sig på, når man kom op af vandet igen.

Sæt et X i hver linje

	Rigtigt	Forkert
Børnene havde sommerferie.	☐	☐
Sille, Lotte, Peter og Jan skulle bade.	☐	☐
"Kisten" var et ishus på stranden.	☐	☐
Der var dybt vand ved "Kisten".	☐	☐
De flade klipper kunne man sole sig på.	☐	☐

Svar / gå videre

Læs teksten højt for klassen og tal om de fem udsagn, og få igen eleverne til at reflektere over udsagnene et efter et.

– Børnene havde sommerferie – er det rigtigt eller forkert?

Det er rigtigt, for der står at det var sommer, sol og ferie.

– Sille, Lotte, Peter og Jan skulle bade. – er det rigtigt eller forkert?

Det er rigtigt, det står direkte i teksten at de var på vej for at tage det første bad i dag.

– "Kisten" var et ishus på stranden. – er det rigtigt eller forkert?

Det er forkert, for der står at "Kisten" var det bedste sted at bade.

– Der var dybt vand ved "Kisten" – er det rigtigt eller forkert?

Det er rigtigt, det står direkte i teksten. Peg eventuelt på stedet, hvor det står.

– De flade klipper kunne man sole sig på. – er det rigtigt eller forkert?

Det er rigtigt. Det står direkte i teksten. Peg eventuelt på stedet, hvor det står.

Demoopgave 19

Hvilke ord passer i teksten?

Klik på svar

Ole er bange om natten.

Derfor kan han ikke (lege, nyse, sove, spise).

Han tror, der ligger et uhyre under sengen.

Han ligger helt stille i sin (kurv, seng, stol, stue).

Svar / gå videre

"Nu er vi ved den sidste opgavetype. I denne opgave er der inde i teksten gemt nogle parenteser. I hver parentes er der fire ord. I skal vælge, hvilket af de fire ord, som passer bedst ind i sammenhængen."

Læs hele teksten – også de fire ord i parenteser – højt og spørg: Hvilket ord synes I, passer bedst i sammenhængen?

Ja, sove passer bedst, for det er om natten, Ole er bange.

Gør det samme med næste parentes:

Han ligger helt stille i sin kurv – seng – stol – stue.

Få eleverne til at fortælle, hvorfor seng er det rigtige ord, og hvorfor de tre andre ikke passer ind.

Demoopgave 20

Hvilke ord passer i teksten?

Klik på svar

Lasse er opfinder. Han finder på alle mulige smarte ting. Han har sat (hjul, ild, lyd, lås) på sin skoletaske, så kan han trække den tunge taske efter sig, når han skal i (byen, seng, skole, skoven).

Han har også fundet på en (gave, leg, sang, ven). Når han synger den inde i sit hoved, så bliver han i virkelig godt humør.

Men det (bedste, dummeste, farligste, værste) af det hele er, at han har også fundet på en ny leg. Alle i klassen kan være med til legen. Og alle synes, at den er rigtig sjov. Derfor er de andre børn rigtig (glade for, kede af, spændte på, sure over), at Lasse går i deres klasse.

Svar / gå videre

”Denne gang er der fem parenteser. Hver gang der er en parentes, skal I vælge hvilket af de fire ord, der passer bedst i sammenhængen.”

Læs det første afsnit højt, og tal om, hvilket af ordene, der passer bedst i sammenhængen:

- hjul, ild, lyd, lås – hjul er det rigtige svar, han kan nemlig trække sin tunge skoletaske efter sig.
- byen, seng, skole, skoven – skole er det rigtige svar, for han trækker sin skoletaske i skole.
- gave, leg sang, ven – sang er det rigtige svar. Der står, når han synger den inde i sit hoved.
- bedste, dummeste, farligste, værste – bedste er det rigtige svar. Alle i klassen kan være med i legen, og de synes, at legen er sjov. Så kan det ikke være dummeste, farligste, værste.
- glade for, kede af, spændte på, sure over – glade for er det rigtige svar.